

Vårtur til Horten

Onsdag 12. juni 2013

Vinderen Historielag inviterer til vårtur til Horten. Vi besøker Marinemuseet og historiske Karljohansvern. Bussen starter kl. 10.00 fra Villsvinnmonumentet utenfor Slemdal skole. Hjemkomst er beregnet til rundt klokka 17.00.

Vi kjører direkte til Horten og starter med å møte en lokal guide, som blir med oss på en times sightseeing i Horten og nærområdet. Etter sightseeingen blir det servering av en to-retters lunsj, inkludert kaffe på Best Western Horten Hotel. Horten ble skapt til et militært kommandoformål. Først kom marinen, så ble byen stiftet.

Vi skal besøke Marinemuseet som ligger på Karjohansvern, og anses for å være verdens eldste marinemuseum. Museet disponerer lokaler i en av de gamle magasinbygningene ved marinebasen, og har store samlinger knyttet til Marinens historie gjennom krig og fred.

Mange av gjenstandene vi finner her er unike i verdenssammenheng. Samlingen omfatter både fartøyer og utstyr knyttet til den Kongelige Norske Marinen.

Sommeren 1998 fikk museet en verdifull tilvekst til utstillingen i form av en Kobben-klasse undervannsbåt, som er tilrettelagt for publikum og plassert utenfor museet.

Etter en interessant og innholdsrik dag samles vi i bussen og tar fatt på hjemveien.

Pris per person: 500 kroner

Avreise: kl. 10.00 Hjemkomst: Ca. kl. 17.00

Påmelding: Seyna Sønnichsen, tlf: 22 14 57 83/ mobil: 900 66 583 eller Bjørn Christophersen, tlf. 22 14 23 50 / mobil: 938 99 474

Store planer for Diakonhjemmet

TEKST: INGBORG WIESE

FOTO: STIFTELSEN DIAKONHJEMMET OG INGBORG WIESE

Stiftelsen Diakonhjemmet har store planer for bydelens aldrende befolkning. Arkitekttegningene er allerede klare, og går alt etter planen er man i gang med å bygge blant annet sykehjem, omsorgsboliger og leiligheter i løpet av to-tre år.

-Vi hadde lyst til å gjøre noe rundt eldreomsorg. Vi vet alle at Oslo kommune vil møte store utfordringer med en økende aldrende befolkning i årene framover, og for oss er det interessant og giv-

ende om vi kan være med å avhjelpe disse utfordringene, sier Bjørn Johs. Kolltveit. Han er engasjert som prosjektleder for det man har valgt å kalle «Diakonhjemmet og den aldrende befolkningen».

Beholder grøntomådene

Planene går ut på å rive deler av eksisterende personalboliger og ellers utnytte hele den store parkeringsplassen mot Slemdalsveien. Det er også planlagt å bygge studentboliger og tilrettelegge for noe næring, som dagligvarebutikk, kafé og apotek. Det er meningen å beholde så mye av grøntarealene rundt sykehuset som mulig, og bare bygge på 30 av den 130 mål store eiendommen.

-Det er viktig å huske på at utgangs-

Det grønne området på tegningen viser det man planlegger å bygge. Arkitektene er Lund & Slaatto.

punktet er å drive diakonal virksomhet for den aldrende befolkningen. Diakonhjemmet er en stiftelse, og alt eventuelt overskudd går tilbake til stiftelsen. Derfor er ikke dette et boligutviklingsprosjekt i vanlig forstand, men et ønske om å gjøre noe positivt for bydelen og for den aldrende befolkningen spesielt. Eldre mennesker har ikke bare behov for en lettstelt bolig. Vi tror at mange i tillegg vil ønske seg, og ha behov for, trygghet og gode bomiljøer, nær helse- og sosialtjenester, understreker Kolltveit.

Han sier videre at han ikke hadde påtatt seg jobben hvis prosjektet bare hadde hatt kommersielle mål. Til tross for sine snart 76 år, synes han at «den nye diakonbyen» er både interessant og morsomt å arbeide med. Han har tidligere vært prosjektleder for BI sitt bygg i Nydalen, og har en doktorgrad i prosjektledelse.

Ny T-banestasjon

For befolkningen generelt i området er det kanskje spesielt interessant at prosjektet er i god dialog med Ruter om en ny T-banestasjon. Man ønsker å legge ned Frøen og Steinerud stasjon på Holmenkollbanen, og erstatte disse med en ny Diakonhjemmet stasjon midt mellom dem. Mange ukjente har erfart at det er vanskelig å finne fram til sykehuset, enten de kommer fra Borgen stasjon, Frøen eller med buss. Ansvarlige i Ruter er i følge Kolltveit svært positive, og sier at de har vært innom idéen selv.

-Til å være et sykehus for nesten 130 000 av byens innbyggere og med rundt 1500 ansatte er det på tide at vi får egen T-banestasjon. I tillegg er

Diakonhjemmet høgskole landets nest største private høgskole med over 2000 studenter, sier han, og legger til at han håper en ny T-banestasjon også vil medføre færre biler på området.

Selge eneboligen?

Det er Lund & Slaatto arkitekter som har bistått Diakonhjemmet med byggeplanene. I tillegg til et sykehjem med 144 rom skal det bygges 100 såkalte omsorg + boliger og 250 seniorleiligheter. Når det gjelder sykehjemmet og omsorg + boligene skal Stiftelsen Diakonhjemmet drifte institusjonene, mens Oslo kommune vil ha et overordnet ansvar i forhold til hvem som får plass. Leilighetene skal derimot selges på det åpne markedet til personer over 60 år.

-Vi vet at det bor mange eldre i denne bydelen med store eneboliger. Vi tenker oss at mange av dem kan ha glede av å fortsette å bo i strøket, men heller i leilighet enn enebolig. Vi ønsker å skape et miljø som gjør dette til et flott sted å bo, med nærhet til sentrum, men samtidig med et hyggelig nærmiljø rundt leilighetene. Vi skal ikke på noen måte konkurrere med Majorstuen, men et hyggelig utested og andre tilbud som er viktig i det daglige tror vi alle vil sette pris på. Det kommer ingen bilforretning her, for å si det sånn, sier Bjørn Johs. Kolltveit.

Forberedt på nabo- protester

Til tross for at byggingen av BI i Nydalen var et kommersielt prosjekt, ser han flere likheter med det han nå

Prosjektleder Bjørn Johs. Kolltveit foran Diakonhjemmet sykehus. Får han det som han ønsker, blir det om noen år bygget rundt 75 000 kvadratmeter på dette området.

holder på med. Det gjelder blant annet interessekonflikter som stort sett alltid oppstår når noe nytt skal bygges, og betydningen av medvirkning. De ansatte på sykehuset og høyskolen har blitt oppfordret til å komme med innspill, og i følge Kolltveit har det ikke manglet verken engasjement eller initiativ.

-Vi er også i god dialog med naboene. Det er ikke rart at de kan bli engstelige når de ser planene våre. Vi snakker tross alt om å bygge 75- 80 000 kvadratmeter. Tegningene til Lund & Slaatto ønsker å ta hensyn til naboene i størst mulig grad, blant annet ved å

bygge lavest mot naboene og heller legge på etasjer lenger unna.

Så langt har det ikke kommet noen formelle protester fra naboer, verken fra private eller Volvat medisinske senter. Men Bjørn Johs. Kolltveit vet at han arbeider i en bydel med mange ressurssterke personer, og er forberedt på at det kan komme.

-Vi håper selvfølgelig at flest mulig vil se på planene våre som en ressurs for bydelen og området rundt Diakonhjemmet. Vi synes selv at vi arbeider for en veldig god sak, så da gjelder det å overbevise alle andre om det samme, avslutter han.

Billedatabasen på Deichmanske bibliotek blir bedre

TEKST: FINN HOLDEN

Deichmanske bibliotek går fra høsten 2013 over til et nytt og lettere program for databasen for historiske bilder.

Noen av historielagene i Oslo har registrert bilder fra sitt distrikt i en database på Deichmanske bibliotek. Vinderen Historielag har registrert rundt 500 bilder. Medlemmer i historielaget har nevnt at det kan være vanskelig å finne bilder man ønsker. Det er flere problemer knyttet til databasen. Det er vanskelig å rette opp feil, det er ikke plass til mange opplysninger og det er ikke plass til mange søkeord. For den som registrerer bildene er det et alvorlig handikap at man må sitte på biblioteket (i filialen på Majorstuen i en av båsene) under registreringer. Da må man bestille tid på forhånd.

Mange fordeler

Høsten 2013 innfører Deichmanske bibliotek et nytt program for registrering av historiske bilder. Programmet heter Omeka og byr på mange fordeler: Registreringen kan foregå hjemme, det er plass til langt flere opplysninger og lenker til andre kilder og det er lettere å rette feil. I tillegg vil merkelappen om at bildet bare kan brukes med tillatelse fra eieren forsvinne. Bildene vil kunne brukes til privat bruk, men i blad og bøker må man oppgi fotograf og eier av bildet og eventuelt betale for bruken. Medlemmer av historielagene vil selv kunne sende inn og registrere bilder.

Vinderen Historielag ser fram til nyordningen. Det er nå en stund siden vi har registrert bilder i databasen på grunn av problemene nevnt over. Vi håper imidlertid at vi allerede til høsten vil kunne starte på nytt med registrering i samarbeid med Deichmanske bibliotek.

Mannen som åpnet veien til Voksenkollen

TEKST: FINN B. BENDIXEN

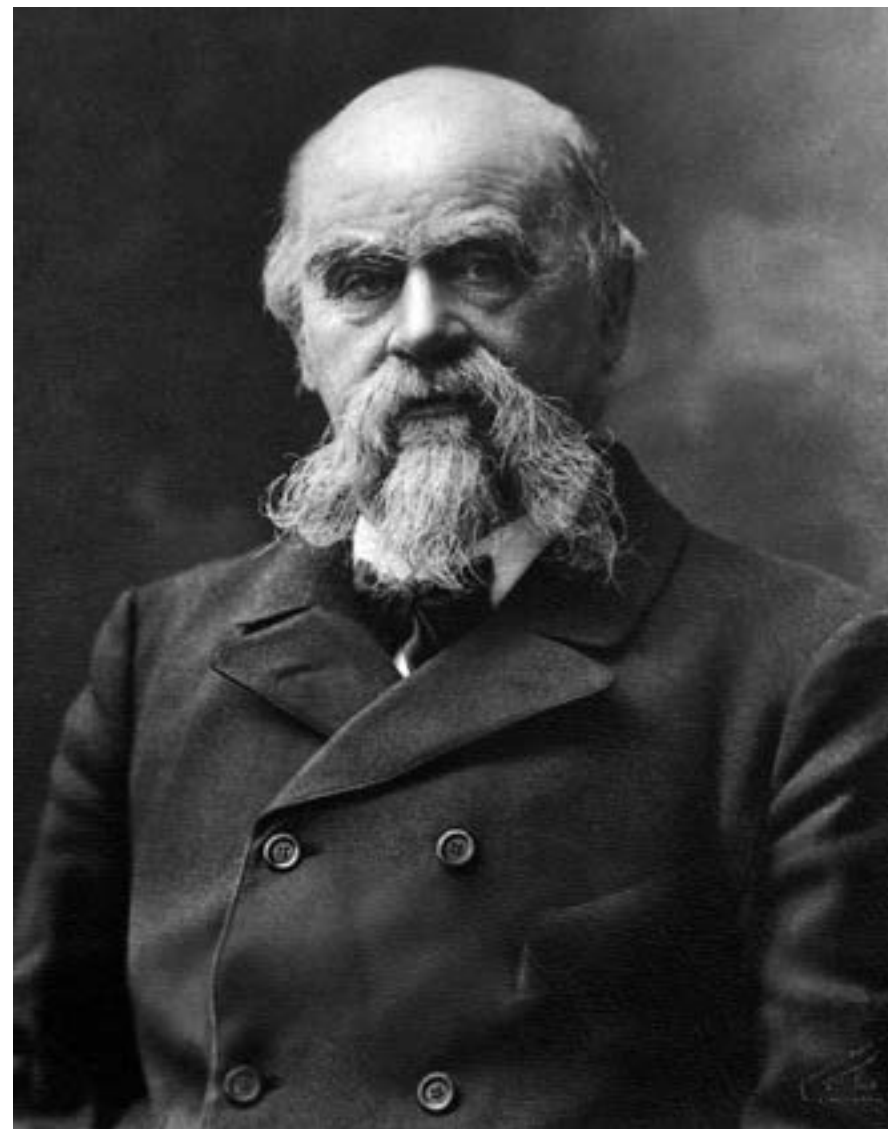
**FOTO: OSLO BYMUSEUM OG
CLEMENS SAERS**

Statuen av veidirektøren i Kristiania, Hans Hagerup Krag (1829-1907), er laget av billedhugger Gustav Lærum, og reist i 1909 på en steinrygg på Voksenkollens mest praktfulle utsiktssted. Kragstøtten er i dag et velkjent landemerke og kulturminne, som markerer at veidirektøren lyktes i sin innsats for veinettet til Voksenkollen.

Veidirektør Hans Hagerup Krag med nær familie og hans forhold til Holmenkollen og Voksenkollen har en selvsagt interesse for Vinderen Historielag, og har også vært behandlet i flere av lagets tidligere medlemsblad. Her følger en mer kortfattet versjon, med også noen nye opplysninger og innfallsvinkler med utgangspunkt i reisingen av Kragstøtten.

Onkel til Vilhelm Krag

Forfatteren Vilhelm Krag var veidirektørens nevø. Som ung, og rett etter

Hans Hagerup Krag var opptatt av å åpne området opp mot Voksenkollen for publikum. Han visste hvilken naturperle som skjulte seg der.

begge foreldrenes død i 1891 sørget han dypt og ble deprimert. Onkel Hans grep da inn og tok nevøen med i utstikkingsarbeidet for veien fra Holmenkollen

til Voksenkollen med følgende uttalte bedringsoppskrift: »Du skal du og svedte, gut».

I sin bok «Den gang vi var 20 år»

KRAGSTØTTEN AVDUKES

KOSSENKOLLEN Kragstøtten er et populært utsiktspunkt også i dag. Så så det ut da statuen av veidirektør Hans Hagerup Krag (1829-1907), som sto bak veinettet til Voksenkollen og Holmenkollen, ble avduket i 1909. Statuen er laget av Gustav Lærum.
For flere historiske bilder, se www.oslobilder.no

(Aschehougs forlag 1927)
ga Vilhelm Krag i ettertid følgende karakteristikk av veidirektørens energiske innsats, og som familiens kjære og omsorgsfulle onkel Hans:

»Voksenkollen var nemlig veidirektørens fixe ide, der var ikke fred å få for Voksenkollen. Nu havde de netop faaet Holmenkollen ferdig og folk syntes det var aldeles nydelig der oppe. Når de først var kommet did var det som de var kommet til verdens ende. Det falt ingen ind at det kunde findes noget ovenfor Holmenkollen, som kanskje var enda nydeligere, ingen anden end veidirektøren, dette buskete skogtrollet, som trampede om i ur og ulænde og aldri kunde slå seg til ro etsteds, men altid måtte dybere ind i skauen, høiere op i heiene.»
Og »-det vil altid forblive en gaade for alle mennesker,

hvordan veidirektøren fik borgermester Rygh med på den eventyrlige expedition fra Holmenkollen til Voksenkollen. Der trakkede det buskede skautrollet først og havde den pene pertentlige borgermesteren med seg over stok og sten, gjennom brisk og klunger». «Og da de var kommet så høit op at borgermesteren var mest kvit, tog forlade mig! Skautrollet et stort tørklæde og bandt over hovedet på borgermestern for sikkerhets skyld! For at han ikke skulde se sit snit til at snu sig og se! Og så slæbte

det ubarmhjertige skautrollet videre med det arme blindede menneske, helt op til udsigten hvor Kragstenen nu står, slæbte han borgermesteren. Men der stansede han, løste tørklædet og snudde ham.» Vær så god! Nu kan De få lov!»
Og nu så borgermesteren. Hele vidunderet nedenunder så han. Og nu skjøjte han hva veidirektøren havde ment. Og fra den stund af havde ikke veidirektøren nogen taprere tilhænger enn den mektige borgermestern; dermed havde han seiret.»

Bygget Holmenkollen kapell

Veidirektøren var også sammen med Fritz Huitfeldt da de vinteren 1890-91 dro ut i Marka for å finne egnet plass til ny hoppbakke, og Huitfeldt sa de historiske ordene: »Her skal bakken ligge!». Og siden 1892 har Holmenkollrennene vært holdt her.

Veidirektør Krag, borgermester Evald Rygh og dr. Ingebrigt Holm stiftet i 1888 «Selskapet for anleggene på Holmen- og Voxenkollen», som kjøpte 400 mål fra Vestre Holmen og 200 mål av Voksen til en samlet sum av 22 100 kroner. I 1894 mente de at selskapets oppgave var fullført og overdro eierrettighetene til Kristiania kommune, til beste og bruk for allmennheten.

Men én tomt ble holdt tilbake, og med Krag som initiativtaker ble Holmenkollen kapell bygget i 1903. Han mente at når man lokket folk ut i skog og mark på søndagene i stedet for i kirkene i byen, måtte man gi dem et tilbud om gudstjeneste ved skogen. For bidrag til finansiering av kapellet fikk han satt opp bøsser på Holmenkollbanen.

Hans Hagerup Krag var dessuten initiativtaker til, og fikk bygget Voksenkollen Hospits for «anstrengte ånds-arbeidere».

Han var også vesentlig medvirkende ved etableringen av Holmenkollbanen og en pioner i å fremme motorisering av veitrafikken. For å anskueliggjøre betydningen av veiutbygging og bilens muligheter skal han allerede i 1902-03 ha anskaffet bil selv, og arrangert bilturer i Holmenkollåsen og til Vestlandet.

Hedret i sin samtid

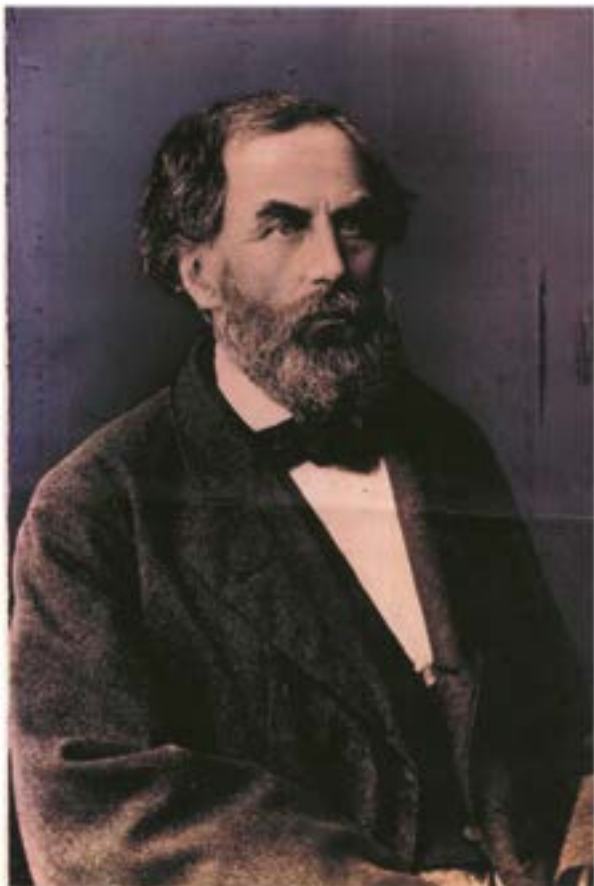
Sammen med Thomas Heftye stiftet veidirektøren Den Norske Turistforening i 1868, verdens første fotturistforening. I 1903 stiftet han Landslaget for Reiselivet i Norge, og var i tillegg til sine mange andre gjøremål også formann i Polyteknisk forening.

Hans Hagerup Krag ble utnevnt til ridder av St. Olavs orden i 1879 og mottok kommandørkorset av 1. klasse noen år senere. Han anses som den enkeltpersonen som har bidratt mest til utbyggingen av det norske veinettet. I Holmenkollåsen er den tidligere veidirektøren æret og minnet med en rekke stedsnavn, som Kragstegen, Kragsterrasse, Kragstvei og Kragstebben.

Hans Hagerup Krag var gift med Anna Marie Petersen (1843 – 1919). De hadde en datter, Hanna, som bosatte seg på Hedmarken og fikk seks barn. Én av disse barnas etterkommere het Carl Joachim Rønneberg. Han tilhørte kompani-Linge under siste verdenskrig, og var blant annet leder for tungtvannsakksjonen på Vemork i 1943.

Veibyggning over hele landet

Hans Hagerup Krag hadde bakgrunn og utdanning fra det militære, og som løytnant 23 år gammel begynte han i Statens veivesen og tok senere høgskoleutdanning. Han var yrkesaktiv i 40 år, fra 1873 til 1903 som veidirektør i Kristiania. Han utfoldet et initiativ og en gjennomføringsdyktighet i sine prosjekter som ble av største betydning for utviklingen av landets kommunikasjons-

Tradisjonsrik slekt

Kragslekten har flere grener med opprinnelse i Nord-Trøndelag helt tilbake til 1600-tallet. Generalløytnant Rasmus Krag (1763-1838) er stamfar til en dansk gren som antas å omfatte blant annet også Danmarks tidligere statsminister Jens Otto Krag.

Veidirektøren og hans eldre bror Peter Rasmus Krag (1825-1891) var født i Grong mens faren Hans Peter Schnitler Krag (1794-1855) var kapellan der. Lillebror Ole Herman Johannes Krag (1837-1916) kom til verden i Vågå etter farens tiltredelse der som prost i 1830.

Faren til veidirektør Krag er den som først og fremst regnes som stam-

faren til den norske grenen. Han ble meget avholdt og minnes og omtales fortsatt bare som Vågå-presten, som var sterkt engasjert også i folkeopplysning og effektivitetsopplæring i jordbruket. Han etablerte også fast skolegang i Vågå i 1830-årene.

Storebror kjent på Sørlandet

Den eldre broren, Peter Rasmus

nett. Hans tiltredelse markerte slutten på at militære uten ingeniørutdanning ble rekruttert til å lede veitbygging.

Han skal også ha hatt betydelig innflytelse ved utbyggingen av veinettet i Nord-Trøndelag, og ledet utbyggingen av fjellovergangen over Haukelifjell til Hardanger og veiforbindelsen mellom Gudbrandsdalen opp Ottadalen, over Stryn til Geiranger. Veiene ble vesentlig kantet med stabbesteiner. Han skal ha vært den første til å innføre skjermingsbriller mot steinsprut.

Storebror Peter Rasmus Krag (på venstre side) var også veiingeniør og bidro mye til veibyggingen på Sørlandet. Lillebror, Ole H. J. Krag var blandt annet direktør ved Kongsberg våpenfabrikk.

Krag, ble også veiingeniør, og fikk etter hvert tittelen ingeniørkaptein. Han er sannsynligvis vel så kjent på Sørlandet som broren i Oslo. Hovedgaten i Risør gjennom byen og ned til havnen heter for eksempel Kragsgate.

Da Risør brant i 1861 var Peter Rasmus Krag bestyrer av veitbyggingen

ned til byen. Han utarbeidet en ny byplan og ledet gjenoppføringen etter brannen. Dette gjorde han som et idealistisk bidrag uten godtgjørelse på grunn av den vanskelige situasjonen byen var kommet i.

Ingeniørkapteinen huskes ikke bare i Risør. Som statlig veiingeniør bestyrte han byggingen av Vestlandske hovedvei gjennom Agder, nå Sørlandske hovedvei. Samlet ledet han utbyggingen av mer enn 350 km vei over store deler av landet, som i Nissedal, Vrådal, Kongsberg, Larvik, Risør, Søndeled og Gjerstad.

Som venstremann representerte han i perioder Larvik, Nedenes og Kristiansand på Stortinget. Han bodde med familien i Kristiansand til han avrundet sitt yrkesliv i en stilling på Oscars-

borg i 1889.

Storebroren til veidirektør Krag etterlot seg fem sønner, blant dem de velkjente forfatterne Thomas Peter Krag og Vilhelm Andreas Krag. Den siste er også opprinnelsen til at Agderfylkene nå kalles Sørlandet etter tidligere å ha

blitt oppfattet som den østligste del av Vestlandet. En annen sønn, Hans Peter Krag, ble en meget velstående forretningsmann med kaffeplantasjer i Kenya og vesentlig import av trevirke fra Afrika og Sør-Amerika. Han var også direktjonsformann i Den norske Creditbank og forsikringsselskapet Poseidon.

Lillebror ledet Kongsberg våpenfabrikk

Ole Herman Johannes Krag, veidirektørens lillebror, ble oberst og felttøymester i forsvaret, og direktør for Kongsberg våpenfabrikk. Sammen med bøsse-maker Erik Jørgensen utviklet han en armé-rifle, velkjent for kvaliteten som Krag-Jørgensen geværet. Det ble brukt blant annet i det norske, danske og amerikanske forsvaret og ble produsert på Kongsberg. Han etterlot seg en sønn og to døtre. Av døtrene ble den ene, Karen Bolette Marie Krag, malerinne.

Selv om veidirektøren nok er mest kjent i Oslo, kan avslutningsvis og mer generelt om Krag-slekten slås fast at få familier gjennom generasjoner har markert seg og bidradd til samfunnet på så mange områder som medlemmer av Krag-familien. Her har vi forsøkt å belyse noe av slektens mangfoldige virke, som prester, offiserer, ingeniører, forfattere, historikere, politikere, industriledere og forretningsfolk.

Billedhogger Gustav Lærum fikk i oppdrag å lage statuen av veidirektør Krag, som ble avduket i 1909.

Kilder:

-Hans Krag: Slekten Krag fra Trøndelag, 1944

-Norsk biografisk leksikon

-Thorleif Skjævesland: Om mannen som «ga navn» til Kragsgate, Risørmagasinet 1992/93

-Mads Almaas: Mannen på Kragstøtten, Vinderen Historielags medlemsblad 3/2003

-Finn Holden: Hans Hagerup Krag, Vinderen Historielags medlemsblad 3/2003

-Eskild Jensen: Veidirektør Hans Hagerup Krag, Vinderen Historielags medlemsblad 3/2003

-Vilhelm Krag: Veidirektøren fra Kristiania, Vinderen Historielags medlemsblad 4/2003 og tidligere i Aschehougs (W.Nygaards) forlag 1927.

Bilde over viser Voksenkollen Hospits som Hans Hagerup Krag tok initiativ til å bygge for «anstrengte åndsarbeidere».

Veidirektøren tok også initiativ til å bygge Holmenkollen kapell, for dem som både ønsket friluftsliv og kirkegang på søndager.

Oppfinnelsen oppgangssagen

og ga noen borgere privilegier på drift av sagene. Rundt år 1600 var det rundt 2000 sager i landet. Trelasttollen var den viktigste skatten i Norge.

TEKST: FINN HOLDEN

**FOTO: FRA BOKA
«CHRISTIAN DEN IVS BY»**

Søk i Store Norske Leksikon, der står det syv linjer som bare forklarer hva det er, men ikke noe om oppgangssagens betydning. Faktum er at den revolusjonerte trelasthandelen på 1500-tallet.

I Wikipedia er søkeordet vassag, der kan du finne en kort historikk. I verket «Historien om Norge» forteller Karsten Alnæs om trelasthandelen, men nevner ikke oppgangssagen med ett ord. Likevel har den hatt stor betydning i norsk historie.

I middelalderen var trelast en stor handelsvare, men det var tungvint å lage planker med øks og kile, og man fikk bare én planke ut av hver stokk. Oppgangssagen er en vandrevet sag som beveger seg opp og ned, derav navnet. Den revolusjonerte trelasthandelen fra begynnelsen av 1500-tallet. Plankene var lettere å frakte enn tømmerstokkene, og prisen var høyere. Langs bekker og elver oppsto det sagbruk, der vannkraften drev store og tykke sagblad som saget opp tømmerstokkene. Bygdesmeden kunne smi sagbladet mens snekkeren satte opp sagen. Nesten hver bonde med en liten foss kunne sage tømmer, mens kongen sikret seg makt over de store sagene

Velstående på trelasthandel

Utenrikshandelen betydde mer for Norge enn for mange andre land. På 1600-tallet eksporterte vi tørrfisk fra Nord-Norge, trelast fra Østlandet og Vestlandet og metaller fra bergverkene. Kongen samlet trelasteksporten i kjøpsteder og ladesteder langs kysten, slik at borgerne og bøndene måtte betale trelasttoll av eksporten. Mange kystbyer vokste og ble velstående gjennom trelasthandelen. Den la grunnlag for familier som eide skoger, sagbruk og rygger og skapte store formuer. Dette skapte igjen grunnlaget for kapitalismen i Norge. Men trelasthandelen ga også mange arbeidsplasser, til skogsarbeiderne, fløterne, sagbruksarbeiderne, tømmerkjørerne inn til byene, og til lossearbeiderne på havnen. Her ble trelasten hentet av nederlandske skip på 1600-tallet og etter hvert engelske skip på 1700-tallet.

Artikkelforfatteren fant ikke noe bilde av en oppgangssag, men Balkes bilde på de neste sidene er en god erstatning.

Vinderen Historielag Protokoll fra årsmøte 2013

Årsmøtet ble avholdt 4. april 2013 i auditoriet på Diakonhjemmets høyskole. Det var ca. 35 medlemmer til stede. Lederen, Finn Holden, innledet møtet.

1. Innkalling og dagsorden

Innkallingen og dagsorden ble behandlet og godkjent.

2. Valg av møteleder og referent

Som møteleder ble valgt Finn Bendix Bendixen. Som referent Carl Huitfeldt. Som underskrivere av referatet ble valgt Anita Kildal og Anne-Wenche Ore.

3. Årsmelding

Styrets årsberetning for 2012 ble tatt til etterretning.

4. Regnskap

Regnskapet for 2012, som var utsendt på forhånd (i bladet), ble godkjent.

5. Årsplan for 2013

Årsplanen for 2013 ble presentert og gjennomgått. Hovedpunktene er følgende: Det skal utgis fire numre av medlemsbladet, avholdes fire medlemsmøter/turer, Billedatabasen på Deichmanske bibliotek skal oppdateres, nytt prosjekt: Russereire og husokkupasjoner 1940-45, prioriterer intervjuer av eldre mennesker i bydelen, samt å få gjort noe med glassmontrere på Vinderentorvet.

6. Valg

Styremedlemmene som var på valg, Finn Bendix Bendixen, Bjørn Christophersen, Lajla Heyerdahl og Clemens Saers, ble alle gjenvalgt for to nye år. Valgkomiteen har bestått av Øyvind Gaakstad og Wenche Undrum. Liv Johansson ble valgt inn som tredje medlem av valgkomiteen.

7. Avslutning

Etter det formelle programmet holdt Lasse Espelid foredraget "Heia Norge". Møtet ble hevet av møtelederen Finn Bendix Bendixen.

10.04.2013

Carl Huitfeldt
Carl Huitfeldt

Anita Kildal
Anita Kildal

Anne-Wenche Ore
Anne-Wenche Ore

Peder Balkes maleri av bordstablene ved utløpet av Akerselva. Han levde fra 1804 til 1887, og regnes som en av Norges fremste landskapsmalere fra dette århundre.

Villa Stenersen under krigen

TEKST: STEN STENERSEN SR.

FOTO: PRIVAT

Jeg viser til interessant artikkel i Vinderen Historielags medlemsblad nr. 1/2013, vedrørende Villa Stenersen under krigen.

Den 1. februar 1942 rømte min far, Rolf E. Stenersen, over til Sverige etter å ha deltatt i en organisasjon som motarbeidet de tyske og norske nazimyndighetene. Alle hans personlige eiendeler og formue ble omgående beslaglagt av det nazistiske statspolitiet under Karl A. Marthinsen. Hans hus i Tuengen alle 10 C

fikk familien bo i en kort tid til vi fikk flyttet til et lite vertikalt delt hus i Tuengen alle 6 D, hvor min mormor eide den ene halvpart. Der kunne vi bo til vi kom tilbake til Villa Stenersen i mai 1945.

Stjal innbo og kunst

Villa Stenersen ble ”ribbet” av nazistene straks de fikk adgang til huset. Quislings ledere med hans ministre i spissen stjal alt innbo og til slutt gikk de løs på all kunsten. Imidlertid var det bestemt at det skulle være barnehjem der. Ikke for ”Lebensborn” barn – de skulle holdes utenfor denne organisasjonen, men være reservert barn med

Sten Stenersen sr. måtte flytte ut av hjemmet i 1942, og faren måtte rømte til Sverige.

I forrige nummer av bladet skrev Gerhard Skahjem om sitt første leveår i Villa Stenersen under krigen.

tyske fedre.

Det ble tidlig ansatt en kvinnelig bestyrer for driften av huset. Det viste seg etter hvert at denne damen skulle gjøre en god innsats både for barna som kom, men også for oss som måtte flytte ut av huset. Nazistene, med Quisling regjeringens ministre og andre nazitopper, forsynte seg med møbler, tepper og annet inventar. Verst var oberst Konrad Sundlo (han som overga Narvik til tyskerne). Damen noterte tingene de tok med seg i en bok og spurte sjåføren hvor ”varene” skulle leveres. Dette var til stor hjelp for oss senere, da vi skulle finne tilbake tingene. Rundt 70 prosent ble levert tilbake.

Kunsten reddet

Denne damen gjorde ytterligere en god innsats, da nazistene begynte å forsyne seg av kunsten. Hun varslet Vestre Aker kommune om det som foregikk. En tapper ”jøsning” i Vestre Aker kommune, den tekniske sjefen, reiste opp til Tuengen alle 10 C og fortalte at bildene ikke tilhørte Rolf E. Stenersen, men var gitt i gave til Vestre Aker kommune i 1936. Derved reddet han ”Akersamlingen” som kommunen greide å gjemme under krigen, og som i dag er i Stenersenmuseet.

Sovesal i stue og spisestue

Så tilbake til den tiden da huset var barnehjem. Det er lite vi i familien vet om det. Vi fikk opplyst at stuen og spisestuen ble brukt til sovesal til barna, hvor disse lå på rekke og rad. Værelsene oppe ble benyttet av betjeningen. Jeg tok kontakt med Riksarkivet på Sogn og der ble jeg henvist til forskeren Kåre Olsen. Han er spesialist på ”tyskerbarna” og Lebensborn virksomhet i Norge. Først en kort beskrivelse av hva Lebensborn står for. Lebensborn e.V. var en tysk SS-organisasjon opprettet i 1935. Navnet oversettes med ”livskilde” og e.V. står for eintrager Verein (registrert organisasjon). Den hadde som mål å fremme vekst av arisk/germansk del av befolkningen. I 1941 etablerte Lebensborn for første gang egen virksomhet utenfor Tyskland, i Norge. I løpet av krigen registrerte de rundt 8000 norsk-tyske barn. Til sammen var det 10 Lebensbornhjem i Norge.

Kåre Olsen har skrevet en bok som heter "KRIGENS BARN- de norske krigsbarna og deres mødre." (Aschehoug, 1998). Den er dessverre utsolgt både i Norge og Tyskland. Kan kanskje kjøpes i antikvariat. I denne står det også om Villa Stenersens tid som barnehjem. Jeg referer direkte fra teksten i denne boken og fra opplysninger Kåre Olsen har skaffet meg:

Utdrag fra boka «Krigens barn»

"Sommeren 1943 etablerte Innenriksdepartementets Helseavdeling et nytt spedbarnehjem i den beslaglagte boligen til direktør Rolf Stenersen på Vinderen i Oslo. Etableringen inngikk i NS's befolkningspolitiske tiltak for å legge forholdene til rette for økte barnekull og dermed økt befolkningsvekst. I sin begrunnelse for etableringen av dette hjemmet sa for eksempel Sigrid Mohn fra Helseavdelingen: "Hele Europa kjemper for den nye generasjons eksistens og da plikter også vi å gjøre vår lille innsats for at slekten skal vokse opp så sund og sterk som den bør være for å overta den dyrekjøpte arv etter oss". Hjemmet ble ut på høsten overført til Akershus fylke og det var meningen å etablere slike hjem i hvert fylke.

Dette var et prestisjeprosjekt for Helsedirektoratet. Hjemmet skulle fungere som et utstillingsvindu for NS's satsing på en offensiv befolkningspolitikk. Når barna kunne spise selv skulle de hver dag ha "hmelk, godt smør, grønn-

saker, frukt og tran". Sakens "store nasjonale betydning" ble understreket og her skulle det bare opptas friske barn som skulle få skikkelig stell.

Allerede i september ble imidlertid Helseavdelingen kontaktet av Abteilung Lebensborn. Tyskerne var kjent med etableringen av det nye spedbarnehjemmet og ønsket å få reservert 12 av de til sammen 37 plassene til opptak av krigsbarn via Lebensborn. Dette var NS-myndighetene lite villig til og helse- direktør Thoralf Dahm Østrem skrev tilbake at "vi ikke kan stille i utsikt at noen plasser overhodet kan bli fri".

Tyskerne var på ingen måte fornøyd med dette svaret og det pågikk en meningsutveksling mellom Abteilung Lebensborn og Østrem utover høsten. Tyskerne tok det for gitt at Lebensborn skulle få reservert et visst antall plasser også ved dette norske barnehjemmet, mens Østrem forsøkte å unngå å måtte gi fra seg plasser til tyskerne. Han begrunnet dette med at dette barnehjemmet var helt spesielt i forhold til alle andre norske hjem. Det var en ømtålig sak og Østrem fant det nødvendig å si at vi "ønsker selvsagt på dette, som på alle andre felter, å fortsette det gode samarbeidet i full forståelse med vårt tyske broderfolk."

Det endte da også med at Abteilung Lebensborn fikk oppfylt sitt ønske. Også ved dette norske hjemmet opptok krigsbarn en stor del av plassene det siste krigsåret. I mars var det for eksempel 28 krigsbarn ved dette hjemmet, altså mer enn dobbelt så mange som en tidligere

hadde bedt om å få reservert plasser for.

Her måtte altså norske myndigheter bøye seg for tysk press, men arbeidet med å skaffe plasser for krigsbarn på norske barnehjem, var ikke uten problemer for tyskerne. De kunne utvilsomt ha benyttet sin maktposisjon til å rekvirere flere plasser, men samtidig kunne det føre til økt fiendtlighet hos den norske befolkningen både mot tyskerne og ikke minst mot mødrene til krigsbarn som fikk slike fordeler. Dette var lite ønskelig og kan være en grunn til at Abteilung Lebensborn gikk forholdsvis forsiktig fram for å skaffe de nødvendige plassene. Dette var da plasser som ble kjøpt opp av Abteilung Lebensborn. Plassene kunne bare besettes gjennom Abteilung Lebensborn, og barna kunne bare skrives ut med tyskernes samtykke.

Ved fredsslutningen i mai 1945 overførte tyskerne norske krigsbarn til interneringsleiren på Helgelandsmoen. Dette gjaldt barn som Abteilung Lebensborn hadde plassert på et norsk spedbarnehjem i den beslaglagte villaen til direktør Rolf Stenersen på Vinderen i Oslo. Villaen var beslaglagt av Innenriksdepartementet som her hadde etablert Akershus fylkes spedbarnehjem. Mot slutten av krigen hadde Abteilung Lebensborn nærmere 30 krigsbarn her. Etter frigjøringen måtte villaen overlates til eieren. Mange av barna ble hentet av sine mødre, mens resten noe senere ble tatt med av tyskerne til interneringsleiren på Helgelandsmoen."

Norsk form disponerer huset

Når det gjelder dagens situasjon for Villa Stenersen er huset som kjent nå fredet både av Riksantikvaren og en stor internasjonal organisasjon. Vi har vært i møter med departementet om den videre driften av huset. Planene om æresbolig for en person innen arkitekt og design sektoren er nærmest skrinlagt. Driften av huset er meget dyr. Statsbygg som eier og drifter eiendommen og huset, gjør en utmerket jobb. I de senere årene er det Norsk Form som har disponert huset og det har fungert bra. De ønsker at huset skal være åpent for publikum i en begrenset grad og for arkitektstudenter og andre interesserte, ikke minst som et minne om "funkis-stilen". Selv har vi brukt huset i møte med samtlige ledere av de politiske partiene i Oslo, og en pressekonferanse vedrørende den videre utvikling av Stenersenmuseet.

Villa Stenersen blir i dag eiet og driftet av Statsbygg.

Gamle Tryvannstårnet som kulturminne

TEKST: EYSTEIN F. HUSEBYE

FOTO: ARKIV

Her følger historien om det gamle Tryvannstårnet fra 1883, og det møysommelige arbeidet med å få det gjenreist som kulturminne.

Under reguleringsbehandlingen av vinterparkens utvidelse på Tryvann for

noen år siden, tok Knut Frigaard og jeg opp et arbeid for at tårnet fra 1883 måtte bli identifisert og markert. Vi hadde begge siden ungdommen hatt naturopplevelser i åsen sommer og vinter, og vi hadde begge klatret i tømmertårnet som stod der oppe i vår ungdom. Men utsiktstårnet fra 1883 hadde vi ikke opplevd. Dette tårnet var i sin tid en stor attraksjon, og et kjært turmål for Kristianias befolkning helt frem til 1923, da tårnet ble revet.

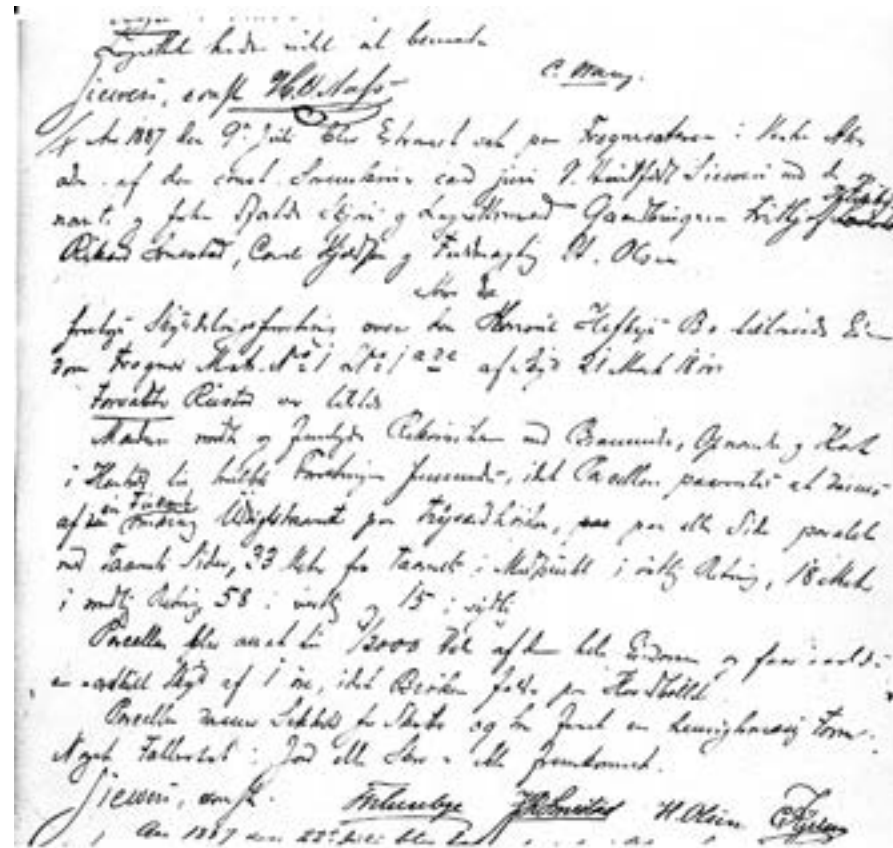
Foto av det gamle tårnet på Tryvannshøgden.

Reist av Thomas Heftye

Problemet vårt var i utgangspunktet at ingen visste nøyaktig hvor tårnet var plassert i terrenget. Ved gjennomsyn av historiske fotos mente vi å kunne fastslå at plasseringen lå lenger syd (nærmere Tryvannsveien) enn nåværende tårn og tømmertårnet fra 1934 som vi var vokst opp med.

Det solide utsiktstårnet ble som kjent oppført av Thomas Heftye i 1883 etter at hans første tårn fra 1864 måtte rives. Bilder viser at dette første tårnet var nokså spinkelt og ikke svært høyt. Vel vitende om at de store skogeiendommene han eide i åsen ville bli solgt etter hans død, sørget Thomas Heftye for at tårnet skulle bevares som utsiktstårn for allmennheten.

I testamentet står det blant annet «til almenhedens benyttelse som udflugtsted».

Kopi av skylddelingsforretning av 9. juli 1887. Artikkelforfatterens bestefar var med på å skrive under.

Skylddelingsforretning på Frognerseteren

Vi visste at det fulgte med en tomt på tre mål rundt tårnet i Heftyes testamenteriske gave til Kristiania kommune. Siden det ble skilt ut en tomt for gaven, måtte det også finnes en skylddelingsforretning, mente vi. Problemet var at et slikt dokument ikke var tilgjengelig. Etter en del forarbeid og ved god hjelp fra Riksarkivet fant vi skylddelingsfor-

retningen til slutt.

Denne skylddelingsforretningen ble holdt på Frognerseteren den 9. juli 1887, med forvalter for Thomas Heftye, som da var død, Fredrik Rustad til stede. Som skylddelingsmenn var oppnevnt gårdbrukerne Frithjof Husebye, Grime-lund, Richard Smestad, Øvre Smestad og Carl Kjelsen, Nordberg. I tillegg møtte fullmektig H. Olsen.

For meg var det ganske rørende å se min farfars underskrift på dokumentet.

Jeg fikk aldri oppleve ham selv. Farfar var blitt enkemann 1885 da far ble født, og selv døde han noen år senere, bare litt over 50 år gammel.

Skylddelingsforretningen er interessant fordi den forklarer hvorfor tomten rundt tårnet fikk en størrelse på tre mål. Den utskilte parsellen omgir tårnet som et rektangel der lengden øst-vest er 91 meter og lengden nord-syd er 33 meter. Parsellen blir da 3003 m². Hvorfor valgte skjønsmennene denne spesielle

tomteformen? Vi mener det skyldes at tårnet var bardunert mot øst og mot vest, og at tomten fikk en slik størrelse og form for at barduner og bardunfester skulle være godt sikret på egen eiendom for ettertiden. Ser man nøye på gamle fotos vil man se bardunene. Da vil man for øvrig også se at skogen sto tett omkring tårnet. Der Tryvann stadion ligger i dag, var det den gang et stort myrdrag, slik vi finner på østsiden av åsen i dag.

Illustrasjon av Ole A. Krogness. Etter befaringer og fotografering på stedet, og etter nitide studier av gamle bilder av tårnet fra 1883, har arkitekt Ole A. Krogness klart å lage en flott illustrasjon av tårnet i ny-gammel skikkelse.

Kartverket fant svaret

Selv om skylddelingsforretningen er interessant, gir den ikke svaret på hvor tårnet stod i åsen. Lengder og bredder på tomten er oppgitt i forhold til «Taarnets Midtpunkt». Siden tårnet ikke finnes var vi like langt. Rester av et midtpunkt finnes ikke på bakken. Det ble sikkert satt ned faste grensemærker i ytterkant av tomten, men utbyggingen av Tryvann stadion i 1930-årene har fjernet alle spor. Det samme er tilfelle mot øst. Redningen ble seksjonsleder Per Chr. Bratheim i Statens Kartverk, avdeling for geodesi. Etter inngående runder med e-post fikk vi denne gledelige meldingen fra kartverket:

«Tryvannstårnet ble koordinatbestemt i måleprosjektet Nordmarken i 1918-19, beregningsbok nr II/433. Koordinatene er bestemt ved at flaggstangen i toppen av tårnet (synlig på gamle fotos) er tilsiktet omkringliggende punkter i nettet. Filen Tryvann_beregningsriss.pdf viser en skisse av nettet hentet fra beregningsbok II/433. I følge kilder, bl.a. <http://www.frie-fugler.no/postkort/tryvannstaarnet.htm> ble tårnet bygget i 1883 og sto på stedet frem til 1928 (skal være 1923). Tårnet som koordinatene refererer seg til er derfor det samme tårnet som sto i Tryvannshøgda i 1889.

Punktbeskrivelsen fra 1918 sier at flaggstangen er bestemt. Tryvannstaarnet_punktbeskrivelse.pdf. Det finnes ikke noen nærmere beskrivelse av flaggstangens plassering i tårnet i våre arkiver. På gamle bilder av tårnet kan man se flaggstangen, det skulle derfor være mulig å anslå beliggenheten i forhold til tårnets midtpunkt...», (brevet er noe forkortet).

Gjenreisning vil koste 2,5 millioner

Konklusjonen er at vi nå kjenner den nøyaktige plasseringen av tårnet fra 1883. Tårnets midtpunkt finnes nokså nær toppen av tribunene på Tryvann stadion, rundt 100 meter syd for der det gamle tømmerstårnet stod. Nå er det bare en hellelagt liten plass som er lett synlig om sommeren. Et foreløpig kostnadsestimert viser at tårnet kan gjenoppbygges i tømmer slik illustrasjonen viser for rundt 2,5 millioner kroner. Dette er ikke noen stor sum, og vi håper og tror byens myndigheter vil medvirke til at tårnet blir gjenoppbygget, ikke minst fordi Byantikvaren i Oslo støtter prosjektet.

Skiforeningen og Turistforeningen ser også positivt på en gjenoppbygging. Det samme har vi fått vite at Vinderen Historielag gjør. Oslo Vinterpark har hele tiden vært positive til vårt arbeid, og har bidratt med et beløp til arkitektens arbeid. Vi tror et gjenreist tårn vil bli et interessant minne om det enkle friluftslivet i Tryvannsåsen som byens befolkning hadde stor glede av før i tiden. Men først og fremst vil det kunne bli et veldig hyggelig samlingspunkt for barna i vinterparken og for oss andre som kommer på besøk.

Stjerneveien før krigen

FORTALT TIL CARL HUITFELDT

FOTO: CARL HUITFELDT OG ARKIV

Johanne Huitfeldt (født Spjeldnæs) vokste opp i Stjerneveien, og opplevde åtte år der før krigen kom i 1940. Det var et trygt og godt miljø, men veldig mye var annerledes enn i dag. Her er hva hun forteller fra denne tiden:

Vi bodde i det øverste huset i veien, i nummer 4, helt i skogkanten mot Nordmarka. Det var store tomter her, vår var

på fem mål, frasolgt fra Ris gård og bebygget i 1923. Mine foreldre Olga og Sverre Spjeldnæs hadde kjøpt det nybygget i 1924. Nedenfor lå Stjerneveien 3, Stjernebo som det het, huset til overrettssakfører Otto Morgenstjerne (von Munthe af Morgenstjerne). Det var det huset som ga navn til veien.

Jeg husker Morgenstjerne, han var litt skummel. Han sto alltid oppe på altanen, i silhuett, helt urørlig og så på stjernene. Vi barna var litt redd ham. Han var streng, og så var han antroposof (tilhenger av Rudolf Steiners lære). Det var ikke mer enn en håndfull hus ovenfor trikkelinjen. Foruten de nevnte, var det

Stjerneveien en vinterdag før krigen.

Stjerneveien slik huset står i dag.

Dammanns hus i nr. 1 og Myhres i nr. 2, og Gulbrandsons store hus nedenfor mot vest som er Gulleråsveien 25 i dag. Øverst i Gråkamveien var ”ferdighusene” i tømmer. Vårt hus var også et laftehus, men ikke fra noen katalog.

Lekte rundt Båntjern

Det var et veldig fint miljø her – alle kjente alle - og det beste sted for barn å vokse opp.

Jeg elsket å møte far på Gulleråsen stasjon når han kom hjem med trikken. Da fikk vi også følge med andre naboer oppover veien. Det var særlig spennende etter at krigen hadde begynt, da man hadde nyheter å formidle. Over veien ved Dammann (Erik Dammann d.e.) bodde familien Eskeland. Fruen der

var Ulla Meyer, hun som skrev boken ”Norske mødre”. Min mor var veldig begeistret for henne, husker jeg. I 1937 ble jeg sendt på Roll- og Ihlens skole, bare 5 år gammel. Der fikk jeg mange venninner fra området, som jeg har holdt fast ved siden.

Her var nok av spennende steder! Båntjern var et av disse stedene som vi ofte besøkte, og hvor vi badet og fisket. Det ble sagt at tjernet var veldig dypt og farlig, og da tyskerne kom måtte mange kaste det de hadde av håndvåpen, pistoler og annet i vannet.

12 elg utenfor porten

I skråningene rundt Vettakollen var det et rikt fugleliv. Min bror Trygve mente det var både jerpe og rype der. Vi

Johanne Huitfeldt

brukte Marka mye, mest om vinteren. Far, som var offiser og landmåler, gikk ofte hjemmefra til en hytte inne ved Harestua, som han hadde sammen med en vennegjeng. Og Trygve lå mange ganger på fugleleik på Fuglemyra. Min mor vakte en viss oppmerksomhet, husker jeg, da hun i et innlegg i Aftenposten anbefalte foreldre å servere rype i barnebursdagene (!). Bakgrunnen var selvfølgelig at det hadde hun mye av, med en mann som var jeger.

Også større dyr hadde vi kontakt med. Elgen var der den gang også, og en dag husker jeg det stod 12 elger utenfor porten vår. Og reven kom stadig på besøk, særlig når vi hadde høner. Dem hadde vi i et lite hus i hagen som het Nilsebu, oppkalt etter min bror Nils. Nils var født i 1925 og var allerede før krigen en ivrig geolog. Han ble senere professor i faget og brukte mye tid på å

undersøke området Vettakollen – Sognsvann, i minste detalj. Det var han som påviste kalksteinshulen øst for Båntjern, som går hundre meter videre østover til bekken der.

Kjeppjaget en blotter

Jeg husker også da de begynte å anlegge Melkeveien i 1940. Da fant de hele bol med huggorm. Naturen var helt annerledes den gangen. Det var mindre vegetasjon, mest grantrær og det var mye tørrere enn i dag.

Trikken og Gulleråsen stasjon var viktig i området vårt. Der nede ved stasjonen bodde fru Sunde. Hun var ikke å spøke med. En gang var det en blotter der nede. Han ble kjeppjaget av fru Sunde med en paraply. Dagen etter hadde Aftenposten en festlig karikaturtegning av opptrinnet! Det gamle huset hennes er borte, men noe av den praktfulle rododendronen står fortsatt ut mot veien i Gulleråsbakken, ved Gulleråsveien 18 i dag. Ingen her oppe hadde bil. Melkemannen kom med hest og vogn, fra Fossum jordbruk.

Krigen forandret alt

Så kom tyskerne og det ble slutt på idyllen i Stjerneveien. Jeg var åtte år og jeg husker jeg satt oppe i en grantopp og så de tyske flyene som kom inn lavt over oss. Far, som var offiser, var på nøytralitetsvakt i Steinkjer og siden i Narvik, og fikk store utfordringer der. Snart kom alle menneskene opp fra byen, som vi måtte ta i mot. Masse ukjente mennesker overnattet hos oss, de lå tett i stuene våre. Så kom etter hvert tyskerne og etablerte

Vi badet og fisket i Båntjern gjennom hele barndommen, forteller Johanne Huitfeldt.

seg i strøket, og så husker jeg fangeleiren nederst i Skogryggveien. Møte med de russiske krigsfangene der gjorde sterkt inntrykk. Min bror Nils måtte flykte til Sverige. Trygve og jeg ble en tid senere sendt på bondegård oppe ved Lillehammer. Vi hadde det fint der, men savnet selvfølgelig Stjerneveien. Krigen og 1940 ble på alle måter et vendepunkt og en avslutning på den fredelige og lykkelige barndommen på Gulleråsen. Senere (1956) var jeg så heldig å få overta huset da jeg selv stiftet familie, og

min sønn Carl overtok (1990) som neste generasjon, og bor der fortsatt.

I dag er det mye som er forandret. Stjerneveien har fått sin del av fortellingen, men nederst, der jeg bodde, er det litt mer grønt enn andre steder – og eiendommen til overrettssakfører Morgenstjerne er nesten uendret. Det gamle huset står der helt som det gjorde før krigen!

Stjerneveien før ...
og nå.

ÅRSPROGRAM 2013

Utgi fire medlemsblad i året med ny redaktør. Arbeide fortsatt for at styret skal fungere som bladets redaksjon. Alle artikler i bladet skal være søkbare på Historielagets hjemmeside. Vi vil fortsette å selge gamle årganger bladet.

Vi skal avholde fire medlemsmøter i året og/eller turer.

Det var russerleirer og husokkupasjoner i årene 1940-1945. Vi vil forsøke å avdekke historien ved intervjuer med øyenvitner. Dette kan også være tema for samtalegruppene på Senior-senteret.

Intervjuer med andre eldre i bydelen.

Glassmonteren på Vinderentorvet fungerer ikke. Har noen av dere gode idéer, tar vi med glede i mot dem?

Fotokonkurranse! Hvem sitter på flere opplysninger om stedet for denne hytten og mer informasjon om de menneskene som er samlet her. Hotelleier Anne Kure er godt kjent av redaksjonen fra før. Send svar til clemens@saers.com innen 1. august 2013.

Fot. Anne Kures hytte på Vokstebollen
1891?

Fra venstre på verandaen:
Fot. Anna Aas
Otto Mørgenskiöld
Fot. Anne Kure

rede: Prop. Bredo Mørgenskiöld
Fot. Martha Seljeld
Fot. Bertha Mørgenskiöld